

The modern state and efficiency of bookkeeping are considered in Ukraine. Measures in relation to the improvement of quality of bookkeeping as important constituent of effective activity of enterprises are offered

Key words: bookkeeping, quality of accounting, problem of accounting, financial accounting, administrative accounting.

УДК: 658.56:637.5

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ М'ЯСА ПТИЦІ В УКРАЇНІ

Ю.В. Ставська, асистент

Вінницький національний аграрний університет

Досліджено тенденції виробництва м'яса птиці протягом останніх двох десятиріч. Визначено вирішальну роль держави та її важелів в економічній ефективності діяльності птахівничої галузі.

Ключові слова: ринок, якість, м'ясо птиці, імпорт.

Вступ. Створення ринку сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки є важливою складовою аграрної політики в Україні на сучасному етапі. На вирішення цих питань було спрямовано Указ Президента України "Про заходи щодо забезпечення формування та функціонування аграрного ринку" (2000р.). Ринкові відносини розвиваються на основі ринкового механізму, головними функціями якого є: регулювання системи "попит — пропозиція" та організація виробництва, яке відповідає суспільним потребам; розвиток підприємницької діяльності та підвищення економічної зацікавленості товаровиробників; організація ділових контактів між виробниками і споживачами, їх стабільні взаємовигідні зв'язки; накопичення достовірної економічної інформації для прийняття необхідних рішень.

В процесі налагодження виробництва та реалізації продукції птахівництва важливими елементами ринкових відносин виступають сільськогосподарські підприємства (фермерські господарства та господарства населення) як виробники продукції птахівництва, споживачі, і звісно ж держава, яка є стабілізатором відносин „виробник – споживач”.

Постановка завдання. Завданням дослідження є аналіз розвитку ринку м'яса птиці та впливу на цей процес складових зовнішнього середовища; вивчення динаміки поголів'я птиці, а також рівня її споживання населенням за роки незалежності України.

Результати. Ринок м'яса птиці в Україні формується в складних соціально - політичних умовах. Недосконалість законодавчої бази та нестача

коштів в умовах нестабільної політичної ситуації, призводить до скорочення поголів'я птиці у 1,4 рази порівняно із 1991 роком. Так на 1 січня 1991 року в Україні налічувалось 246,1 млн. голів усіх видів птиці, а на 1 січня 2009 року лише 177,6 млн. голів [1, с.180]. Спад виробництва продуктів птахівництва тривав до 1998 року, коли поголів'я усіх видів сільськогосподарської птиці становило 123,3 млн. голів. Переломним періодом у птахівничій галузі нашої держави став 2000 рік, і до сьогоднішнього дня поголів'я птиці зросло на 30%. В 2006 році показник річного споживання м'яса птиці на людину становив 16 кг, що відповідає рівню світового споживання.

В якості позитивного моменту потрібно відмітити початок промислового виробництва індичого м'яса в 2007 році. Сьогодні деякі господарства мають такі показники, коли на 130 день відкорму без застосування стимуляторів жива вага індика досягає 18-19 кг, індички — 14 кг (рис. 1).

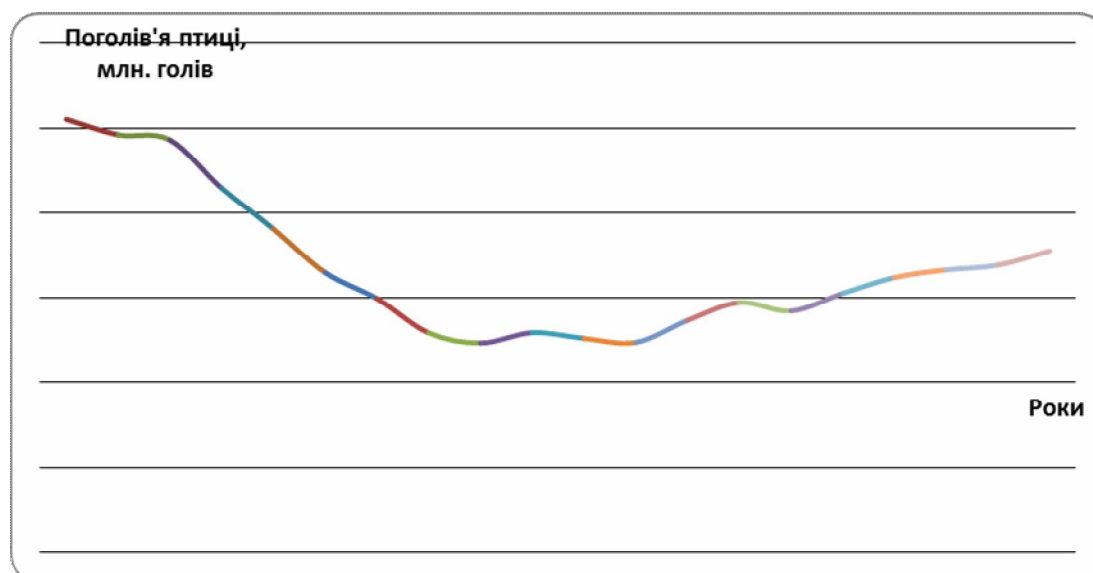

Рис. 1. Динаміка поголів'я птиці України (1990 – 2009рр.), млн. голів

На жаль, загальне зростання виробництва м'яса птиці в останні роки не вплинуло позитивно на розвиток птахівничої галузі країни. Оскільки, в Україні промислове виробництво м'яса птиці стає збитковим. В 2007 р. спостерігалися негативні тенденції, які привели до значного підвищення собівартості виробництва м'яса. Зокрема, вирости ціни на основні види фуражних культур і, відповідно, на готові комбікорми та енергоносії. Зважаючи на те, що в структурі собівартості м'яса птиці комбікорм та енергоносії займають до 75%, виростає і собівартість м'ясної продукції.

Також головним дестабілізатором на ринку м'яса є значне зростання обсягів ввозу в Україну м'яса і м'ясопродуктів низької якості за демпінговими цінами. Хоча український ринок на цей час уже не має потреби в імпорті м'яса птиці, тому що на ринку вже зараз існує профіцит. У зв'язку із цим керівництву країни необхідно ввести обмеження на імпорт в країну м'ясної сировини.

Відповідна пропозиція міститься в листі Аграрної спілки України, Української аграрної конфедерації, Спілки птахівників України, корпорації «Тваринпром», виробничо-наукової асоціації «М'ясне скотарство», надісланому Президентові України, прем'єр-міністрові і главі Верховної Ради.

Зокрема, громадські організації пропонують обмежити ввезення м'яса шляхом видачі відповідних дозволів, ввести квотування імпорту свинини і м'яса птиці. Окрім того, вони вважають необхідним ввести обов'язкову інспекцію підприємств - постачальників м'ясної сировини до України, митне оформлення товару здійснювати лише за умови розширеного контролю безпеки м'ясної сировини і наявності в імпортерів ліцензійних складів.

У листі також пропонується дозволити ввезення м'яса до України лише через морські пункти пропуску, ввести прямі постачання з країн - експортерів, посилити контроль над несанкціонованим ввозом м'ясної продукції, заборонити ввезення м'яса механічної обвалки, тримінгу та іншої низькосортної м'ясної продукції [4, с.35].

Згідно з наведеними в листі даними, за минулий рік Україна імпортувала 350 тис. тонн м'ясної сировини, переважно низької якості. Хоча в цьому ж періоді в структурі виробництва м'яса продовжує зростати доля м'яса птиці.

З метою запобігання ввозу низькоякісної продукції птахівництва в Україну, керівництво держави планує посилити контроль над вмістом генетично модифікованих організмів (ГМО) в імпортній тваринницькій продукції. Міністерство аграрної політики готує постанови, які ускладнять ввезення в країну популярних в українських фермах тваринних комбикормів на основі ГМО. Звісно ж такі дії зустрінуть сильний опір зі сторони фермерів – виробників продукції птахівництва.

Перш за все, необхідно взяти під тотальний контроль корми, кормові добавки та ветеринарні препарати, які ввозяться в країну, тому що проблема існує на рівні кормів. В структурі Мінагрополітики вже є кілька сертифікованих лабораторій, які можуть здійснювати контроль над вмістом ГМО в продукції тваринництва.

Граничний рівень вмісту ГМО в харчовій продукції, що не вимагає маркування становить 0,9%.

Учасники ринку офіційно не визнають, що використовують у виробництві корми та ветпрепарати, які містять ГМО. Офіційно вважається, що серйозної проблеми з ГМО в Україні немає. Вітчизняні виробники м'яса птиці стверджують, що годують її українським зерном, використання імпоротної продукції незначне. Однак, проведення маркетингових досліджень демонструє, що значна частина учасників ринку використовують генетично модифіковані продукти для вирощування тварин та птиці, оскільки таким чином стимулюється ріст тварин, в результаті чого зменшуються витрати і збільшуються доходи виробників. Крім того, такі корми значно дешевші від українських. Звісно уряд може зіткнутися з потужним опором з боку бізнесу, якому вигідно використовувати дешеві корми для вирощування тварин.

Проблема з ГМО в Україні величезна, і тому необхідно шукати шляхи щодо заборони використання ГМО в процесі виготовлення м'ясних виробів, це буде значним кроком в поліпшенні якості продукції не лише м'яса птиці, а й тваринництва загалом.

На сьогоднішній день українські виробники активно працюють у напрямку експорту м'яса птиці та уже є поставки цієї продукції в Казахстан, домовленості з Білорусією, а також планується вихід на російський і європейський ринки [5, с.27].

Зовнішньоекономічні дослідження ринку м'яса птиці демонструють економічну привабливість російського ринку, який на сьогоднішній день відчуває дефіцит цього продукту у розмірі 600 тис. тон. У зв'язку з тим, що на початку 2010 року Росія формально заборонила імпорт курятини із США. Це пов'язано із сумнівами щодо безпечності продукції, а саме обробка м'яса птиці хлором.

Тому українському виробнику слід приділяти більше уваги якості продукції власного виробництва з метою задоволення не лише вітчизняного споживача, але й завоювання нових сегментів зарубіжного ринку.

Іншим механізмом, який дозволить м'ясним підприємствам вижити в умовах СОТ, може стати відстрочення сплати ПДВ шляхом пред'явлення органам митного контролю податкового векселя з терміном погашення на 720 календарний день незалежно від наявності податкового кредиту.

Нагадаємо, така пільга вже існує для підприємців, що реалізують проекти технопарків. Згідно із Законом України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технопарків» при імпорті нової техніки та устаткування підприємцям надається відстрочення по сплаті ПДВ. Ми вважаємо, що немає ніяких перешкод для того, аби аналогічний режим сплати ПДВ впровадили і в аграрному секторі.

Результати. Отже, для сталого розвитку ринкових відносин у сфері птахівництва необхідно робити зміни, перш за все, на державному рівні. У зв'язку із цим, як альтернативу вирішення фінансових проблем сільськогосподарських виробників продукції птахівництва можна запропонувати: п'ятирічне звільнення сільгоспвиробників від всіх податків при імпорті устаткування, техніки та комплектуючих, які не виробляються в Україні; зняття обмежень на входження в український ринок іноземних капіталів; впровадження аукціонної системи продажу несільськогосподарських земель на справедливій конкурентній основі. Для цього необхідно ухвалити необхідні законодавчі документи, це дозволить українським сільгоспвиробникам вижити в конкурентній боротьбі, і направити свої зусилля на підвищення якості продукції та її просуванні на зовнішні ринки.

За останні 7 років птахівники інвестували в галузь близько 11 млрд. грн., що дозволило Україні зайняти 12-е місце у світі з виробництва яєць і 17-е місце - за виробництвом м'яса. Союз птахівників прогнозує, що до 2012 р. Україна ввійде в десятку найбільших птахівників світу.

Висновки. Таким чином, при жорсткій регламентації об'ємів державної підтримки сільського господарства, суворих вимогах до безпеки та якості продукції птахівництва, вкрай необхідно прийняти всі можливі заходи для захисту вітчизняного сільгоспвиробника, здійснювати стимулювання зростання виробництва.

В умовах кризи, під час важкої економічної ситуації, враховуючи старіння матеріально-технічної бази, необхідно прийняти законодавчі акти, що передбачають право сільгоспвиробників на відшкодування податку на додану вартість з операцій будівництва, придбання та ремонту основних фондів.

Потрібно, перш за все на державному рівні, досягнути безпечного вмісту ГМО у продукції тваринництва, зокрема м'яса птиці, а по можливості – її відсутності (ГМО). На ринок така продукція потрапляє двома шляхами: по – перше, за рахунок імпортованої продукції, і по – друге – через корми, кормові добавки та ветеринарні препарати, які ввозяться в країну. Тому державі потрібно заборонити використання ГМО в процесі виготовлення м'ясних виробів, і це буде значним кроком в поліпшенні якості продукції не лише м'яса птиці, а й тваринництва загалом. В свою чергу такий крок зробить привабливою продукцію тваринництва, і птахівництва зокрема, не тільки для вітчизняного ринка, але й для зарубіжного.

Без вживання відповідних заходів, закріплених на законодавчому рівні, вітчизняні сільгоспвиробники будуть поставлені на межу виживання.

Література

1. Вовк. С.О., Яремко Р.М., Кружель Б.Б. Ринок м'яса птиці в Україні// Мясной бизнес. – 2006. - №10. – с. 16-17.
2. Захарченко Н. Скушайте курочку//Мясной бизнес. – 2005. - №11. - с. 13.
3. Кисель И. Сырьевая база мясной промышленности Украины в 2005 году //— Мясной бизнес.- 2006. - №3. — с. 21-22.
4. Імпорт м'яса скорочується // Сайт "РКМ-новини".
5. Виробництво основних продуктів тваринництва і чисельність поголів'я худоби та птиці. – К.:ІВЦ Держкомстату України, 2005.- 96с.
6. Джерело Інтернет: <http://minagro.kiev.ua>
7. Джерело Інтернет: <http://fao.org>
8. Основні економічні показники роботи господарських товариств, виробничих сільськогосподарських кооперативів, приватних та інших сільгосппідприємств України. - К.:ІВЦ Держкомстату України, 2006.- 38с.
9. Сільське господарство України : Статистичний щорічник/ Під загальним керівництвом Ю.М. Остапчука. - К.:ІВЦ Держкомстату України, 2002.- 285с.

Summary

The directions of progress of market of meat of bird are in Ukraine/Stavska U.V.

The tendencies of production of meat of bird are investigational during the last two decades. The decision role of the state and his levers is certain in economic efficiency of activity of poultry farming industry.

Key words: market, quality, meat of bird, import.

УДК 336

ТЕОРЕТИКО-ЕВОЛЮЦІЙНИЙ РОЗВИТОК КАТЕГОРІЇ “РИНОК”

С.А. Сегеда, к.е.н., доцент
Вінницький національний аграрний університет

Розглядаються основні підходи до тлумачення поняття “ринок”, наведена еволюція поглядів економістів щодо трактування цього терміну та здійснено їх систематизацію.

Ключові слова: ринок, економічні відносини, товарно-грошовий обмін.

Вступ. У процесі становлення й розвитку товарно-грошових відносин формується такий найважливіший їх елемент, як ринок. Тому причини виникнення товарно-грошових відносин розкривають і причини виникнення товарного обігу й ринку. Водночас ринок – це складне утворення, він має свою власну структуру, для його функціонування й розвитку необхідні специфічні умови. За часу виникнення ринку різні напрями та школи економічної думки неоднозначно тлумачили його сутність.

Стан вивчення проблеми. Теоретичні та практичні аспекти розвитку ринку досліджували відомі вчені-економісти В.Г. Андрійчук, П.П.Борщевський, В.І.Бойко, П.І.Гайдуцький, М.Ю. Коденська, В.І.Криворучко, І.І.Лукінов, М.Й.Малік, С.В.Мочерний, О.М.Онищенко, П.Т.Саблук, Л.М.Худолій, О.М.Шпичак О.Г.Шпикуляк та інші. Серед зарубіжних авторів відомі праці по ринку К.Маркса, А.Сміта, Д.Рікардо, О.Курно, В.Джевонса, Ф.Хайєка, П.Самуельсона, А.Маршалла, С.Фішера та ін. Праці цих вчених є ґрунтовними, проте незважаючи на досить значну увагу до поняття “ринку” воно стрімко змінювалось протягом історичного розвитку людства. Тому питання сутності ринку є відкритим і сьогодні.

Метою дослідження є вивчення розвитку поняття “ринок” в історичному